

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Začínáme podnikat: Jaké jsou možnosti?

Správný obor, ve kterém byste mohli začít podnikat, za vás nikdo nevybere. My vám ale můžeme poradit, jakou formu podnikání zvolit.

Český právní řád nabízí několik možností pro lidi, kterým z nejrůznějších důvodů nevyhovuje zaměstnanecký pracovní poměr a chtějí by začít pracovat na vlastní pěst. Pokud pomineme formu akciové společnosti, která není vhodná pro malé a střední podnikání s ohledem na její složitost, pak zbývají následující možnosti:

- Podnikání na základě živnostenského oprávnění
- Podnikání jako společník veřejné obchodní společnosti
- Podnikání jako společník komanditní společnosti
- Podnikání jako společník ve společnosti s ručením omezeným
- Podnikání jako člen družstva

Dnes navzájem srovnáme výhody a nevýhody všech těchto možností a v dalších dílech se budeme podrobněji věnovat každé této formě podnikání zvlášť.

Nejjednodušší to má živnostník

Živnostenské podnikání je v České republice nejčastější formou. Mezi jeho výhody patří:

- K získání oprávnění je třeba vykonat nejméně úředních úkonů, po splnění daných podmínek je možné téměř ihned zahájit podnikání
- Správní poplatek za vydání živnostenského listu je pouze 1000 Kč, za vydání koncese 2000 Kč
- Není třeba skládat žádný základní kapitál
- Zápis do obchodního rejstříku je pouze na vůli živnostníka
- Do obratu 6 milionů za předcházející kalendářní rok není nutné vést účetnictví (dříve „podvojně účetnictví“), ale vede se daňová evidence (dříve „jednoduché účetnictví“)
- Do obratu ve výši 1 milion korun za předcházejících 12 měsíců není nutné být plátcem DPH
- Daň z příjmu se platí v sazbách určených pro fyzické osoby, tudíž při nižším obratu je výhodnější sazba

K nevýhodám živnostenského podnikání lze zařadit:

- Za závazky z podnikání podnikatel ručí celým svým majetkem
- Při vysokém obratu se platí vyšší sazby daně z příjmu než je konstantní sazba daně z příjmů právnických osob

Když to sám nezvládnou

Pokud je podnikání většího rozsahu, než je schopen podnikatel sám zvládnout, pak může najmout zaměstnance nebo založit spolu s nejméně jednou další osobou veřejnou obchodní společnost (v.o.s.). Zjednodušeně by se to dalo nazvat "společné podnikání dvou nebo více živnostníků."

Toto jednání je výhodné z těchto důvodů:

- Statutárním orgánem je každý ze společníků, a tak např. v případě nenadálé hospitalizace není podnikání ochromeno a společnost vede další společník
- Neskládá se základní kapitál
- Společenská smlouva o založení v.o.s. nemusí být sepsána notářským zápisem, stačí mnohem levnější úřední ověření podpisů na smlouvě
- Zisk se rozděluje společníkům a teprve poté zdaňuje sazbami určenými pro daň z příjmů fyzických osob
- Oproti spolupráci založené nějakou smlouvou o spolupráci či sdružení jsou společníci k sobě „silněji připoutáni“, a není jednoduché spolupráci ukončit, což může být výhoda i nevýhoda

Zde se ale objevuje větší množství nevýhod:

- V.o.s je právnickou osobou a proto je třeba vést „podvojný“ účetnictví
- Je nutný zápis do obchodního rejstříku a s tím spojené lhůty a náklady
- Každý ze společníků ručí za podnikání společnosti celým svým majetkem, a tak neuváženým výběrem společníka se lze jednoduše nechat připravit o celý majetek
- Společníkem může být pouze osoba splňující požadavky živnostenského zákona (tedy osoba, která by pro daný druh podnikání obdržela živnostenský list)

Když mám plán, ale nemám finanční prostředky

Pokud najdete někoho, kdo je do vašeho podnikání ochoten vložit své prostředky, ale nechce se podílet na činnosti společnosti a vidí to pouze jako příležitost k výhodnému zhodnocení svých financí, pak můžu založit komanditní společnost (k.s.). Tato by se dala charakterizovat jako mix v.o.s. a s.r.o. Ve společnosti jsou pak dva druhy společníků: komplementáři (ti, co chtějí podnikat) a komanditisté (ti, co mají peníze)

Výhody:

- Možnost začít podnikat i tehdy, když podnikatel na zahájení podnikání potřebuje větší množství finančních prostředků, které nemá a banka mu neposkytne úvěr
- Statutárním orgánem jsou pouze komplementáři a jejich postavení je obdobné postavení společníků ve v.o.s.
- Komanditista má přístup k účetnictví a dalším důležitým údajům společnosti, a nejnižší částka, kterou se může podílet na společnosti je pouze 5000 Kč
- Komanditista ručí za závazky společnosti pouze do výše svého nesplaceného vkladu
- Zisk se dělí podle předem daných pravidel

Nevýhody:

- Komanditista nemůže ze společnosti vystoupit
- Část zisku připadající na komanditisty se zdaňuje sazbou daně z příjmu pro právnické osoby
- K citlivým údajům má přístup větší množství lidí a zvyšuje se tak riziko zneužití
- A další nevýhody stejné jako u v.o.s.

Když chci minimalizovat riziko ohrožení svého majetku

Nejoblíbenější právnickou osobou je společnost s ručením omezeným (s.r.o.). To je dáno tím, že

- Za závazky společnosti ručí společníci pouze do výše nesplacených vkladů
- Je možné, aby ji založila i jen jedna osoba
- Je možné ji založit i k nepodnikatelským účelům
- Na činnosti společnosti se nemusí osobně podílet všichni společníci, záleží na dohodě

- Ne všichni společníci musí splňovat požadavky živnostenského zákona dané pro určitý druh činnosti, stačí pouze jeden či několik, kteří povedou danou činnost a ostatní mohou dělat např. marketing či pouze financovat podnikání
- Minimální vklad jednoho společníka je 20 000 Kč, minimální základní kapitál společnosti je 200 000 Kč
- Při vzniku musí být splaceno nejméně 30 % hodnoty každého vkladu, zároveň však nejméně 100 000 Kč
- Je možné do společnosti vložit i nepeněžitý vklad (auto, nemovitost, zásoby)
- Jednodušší převod účasti na společnosti na jiného společníka

S.r.o. má však i řadu nevýhod:

- Zapisuje se do obchodního rejstříku, vede „podvojný“ účetnictví
- Musí se pořádat valná hromada, hlasuje se podle výše majetkových podílů
- Musí se skládat základní kapitál
- Společenská smlouva musí být sepsána nákladnější notářským zápisem
- Zisk se zdaňuje sazbou pro právnické osoby
- Statutárními orgány jsou pouze zvolení společníci v postavení jednatelů

Nebo ze mě bude družstevník?

Poslední možností je založení družstva. Tato obchodní společnost nemá kromě názvu nic společného s bývalými JZD a není v podnikání příliš využívána, ačkoliv má některé atributy, které žádné jiné formy společností nemají:

- Je to společnost neuzavřeného počtu osob
- Může být založena za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů
- Členy družstva se mohou stát osoby již ve věku 15 let po skončení povinné školní docházky
- Za závazky družstva se odpovídá pouze majetkem družstva, členové svým majetkem nijak neručí
- Z družstva je možné vystoupit, a to nejjednodušším způsobem ze všech obchodních společností
- Na schůzích se hlasuje podle hlav, ne podle velikosti majetkových podílů
- Každý člen družstva má stejná práva a povinnosti
- Nejmenší základní kapitál je 50 000 Kč
- Výše základního členského vkladu závisí pouze na rozhodnutí družstva

Opět existují i nevýhody:

- Zapisuje se do obchodního rejstříku, vede „podvojný“ účetnictví
- Stanovy mohou určit uhrazovací povinnost za závazky družstva, a to až do výše trojnásobku členského vkladu
- Nečekaný odchod některých členů může ohrozit existenci družstva
- O ustavující schůzi družstva musí být pořízen notářský zápis
- Pro zápis do obchodního rejstříku musí být splacena určená část zapisovaného základního kapitálu
- Musí se pořádat členské schůze

Zdroj: Osobní finance, Vít Doležálek

